

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

2011/2197(INI)

25.1.2012

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Saaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Naised ja kliimamuutus
(2011/2197(INI))

Arvamuse koostaja: Bairbre de Brún

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab asjaolu, et kliimamuutust ja selle negatiivset mõju tuleks käsitada kui arengualast küsimust, mis mõjutab ka soolist võrdõiguslikkust ning on oluline kõigile valdkondadele (sotsiaal-, kultuuri-, majandus- ja poliitikavaldkond) kohalikust tasandist globaalse tasandini, ja et on tarvis kõigi sidusrühmade ühiseid jõupingutusi kindlustamiseks, et kliimamuutuse ja katastroofiõhu vähendamise meetmetes peetakse silmas sooküsimusi, võetakse arvesse põlisrahvaid ja austatakse inimõigusi;
2. tuletab meelde, et ohtliku kliimamuutuse ärahoidmine ja keskmiste temperatuuride tõusmise piiramine 2 °C-ni või võimaluse korral 1,5 °C-ni võrreldes industriaalajastule eelnenud ajajärgu tasemega on vajalik ja ülioluline, et hoida ära tõsiseid negatiivseid tagajärgi naistele ja teistele kaitsetus olukorras olevatele elanikkonna kihtidele;
3. tuletab meelde, et valitsustevaheline kliimamuutuste rühm kinnitas 2007. aastal oma 4. hindamisaruandes, et kliimamuutuse mõju varieerub vastavalt soole, vanusele ja sotsiaalsele klassile ning et enim kannatavad suure tõenäosusega vaesemad inimesed; rõhutab, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni läbirääkimisprotsessis tuleb kõigis etappides, alates uuringutest ja analüüsist kuni kavandamise ja rakendamise ning leevendamise- ja kohanemisstrateegiate loomiseni, võtta arvesse võrdõiguslikkuse põhimõtteid;
4. rõhutab, et 70% maailma vaestest on naised, kes teevad ära kaks kolmandikku kogu tööst, kuid omavad vähem kui 1% hüvedest; neil ei ole võrdset ligipääsu ressurssidele, tehnoloogiale, teenustele, maaga seotud õigustele, krediidi- ja kindlustussüsteemidele ja otsustamisõigustele ega võrdset kontrolli nimetatud hüvede üle ja seetõttu on nad kliimamuutuse ees ebaproportsionaalselt kaitsetud ja mõjutatavad ning neil on vähem võimalusi kohanemiseks; rõhutab, et 85% kliimast põhjustatud looduskatastroofide tõttu hukkuvatest inimestest ja 75% keskkonnapõgenikest on naised ning et naised on ka suurema tõenäosusega loodusvarade pärast peetavate sõdade ja kliimamuutusest tuleneva vägivalda nähtamatud ohvrid;
5. rõhutab, et naiste poliitilise, rahalise ja haridusliku mõjuvõimu suurendamine on jätkusuutliku arengu seisukohalt ülioluline, kuna naised moodustavad umbes 50 % maailma rahvastikust, kuid seejuures vastutavad rohkem igapäevaste keskkonda ja kliimat mõjutavate tarbimisvalikute, laste kasvatamise ja majapidamistööde eest;
6. märgib, et paljudes kogukondades üle terve maailma on naistel perekonnas kohustused, mis muudavad nad keskkonnamuutuse ees kaitsetuks – olukord, mida raskendab veelgi kliimamuutuse mõju; kliimamuutus mõjutab naisi nende mitmes rollis – toidu tootjate ja hankijatena, hooldajate ja majandustegevuses osalejatena;
7. rõhutab, et on olemas kindlad tõendid, et kliimaga seotud tingimuste, nagu alatoitluse ja nakkushaiguste esinemissageduse mõju tervisele varieerub vastavalt soole; märgib murega, et katastroofiolukordades on naiste suremus kõrge; on arvamusel, et soolisi

erinevusi enam arvestavad uuringud kliimamuutuse mõju kohta naiste tervisele aitaksid saavutada sihipärasemaid tulemusi; kutsub kõiki valitsusi kui tervishoiuteenuste osutajaid üles tagama, et tervishoiuteenused oleksid eriti just naistele parema kättesaadavuse ja ligipääsuga ja toetavamad, ning pühenduma meetmete võtmisele, mis oleksid suunatud kliimamuutusega seotud terviseprobleemidega tegelemisele, ning looma raamistikku soopõhisele terviseriskide hindamisele ja kliimamuutusega seotud leevendamise- ja kohanemismeetmetele;

8. juhib tähelepanu sellele, et naised on ülemaailmselt kodanikuühiskonna tasemel aktiivsemad ja seega on naisorganisatsioonide võrgustike ja kodanikuühiskonna tegevuste toetamine ja neile kaasaaitamine olulised edasiviivad sammud;
9. on seisukohal, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamine on inimarengu seisukohalt otsustava tähtsusega ja peamine eesmärk vaesusevastases võitluses; nõuab, et arengu-, inimõiguste ja kliimamuutuse poliitikate väljatöötamisel rakendataks kõigis valdkondades soopõhist lähenemisviisi; nõuab meetmete võtmist, millega tagataks, et ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon tegutseks kooskõlas inimõiguste raamistike ning riiklike ja rahvusvaheliste soolist võrdõiguslikkust ja õiglust käsitlevate kokkulepetega, sealhulgas konventsiooniga naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta;
10. märgib, et keskkonnamuutuse mõju rände ja ümberasustamisele suureneb tulevikus ning et ÜRO pagulaste ülemvoliniku kohaselt on 80% maailma pagulastest naised ja lapsed; kordab, et soolisi erinevusi arvestavate strateegiate määratlemine on oluline, et reageerida kliimamuutusest põhjustatud keskkonna- ja humanitaarkriisidele; on seetõttu seisukohal, et on tarvis kiireloomulisi uuringuid, et selgitada välja, kuidas tegeleda keskkonnaga seotud põhjustel toimuva rändega viisil, mis arvestab sooliste erinevustega – selle hulka kuulub loodusvaradega seotud soorollide ja kohustuste tunnustamine ning neile reageerimine ning see võib hõlmata ka abinõusid, et tagada piiratud ressursside kättesaadavus abivajavatele kogukondadele ja vee võimaldamine siseriiklikele ümberasujatele;
11. rõhutab, et naistel on samuti väärtuslikke teadmisi ja oskusi ning nad on kliimamuutuse leevendamise ja sellega kohanemise, suurõnnetuste ohu vähendamise ja vastupidavuse suurendamise osas tõhusad muutuste elluviijad; tunnistab, et on tarvis riigipõhisemaid ja sooliselt rohkem eristatud andmeid, et erinevaid mõjusid, mis kliimamuutusel naistele ja meestele on, tõhusalt hinnata ja nendega tegeleda;
12. tunnistab, et rahvaarvu kasvul on mõju kasvuhoonegaaside heitkogustele, ning rõhutab vajadust rahuldada kõikide ühiskondade naiste ja meeste rasestumisvastaste vahendite vajadused piisaval määral;
13. rõhutab naiste tähtsat rolli leevendamismeetmete rakendamises igapäevases elus, näiteks energia säästmise, ringlussevõtu ning keskkonnasõbralike ja mahepõllundustoodete kasutamise kaudu;
14. tunnistab seetõttu, et naised võivad oma hariva rolliga nii ettevõtluses kui ka kodumajapidamises anda olulise panuse edukasse uuendustegevusse;
15. rõhutab sellega seoses, et tähtis on tugevdada naiste aktiivset osavõttu jätkusuutliku

arengu alasest uuendustegevusest, et lahendada tõsiseid kliimamuutusega kaasnevaid probleeme;

16. kutsub ELi ja liikmesriike üles hindama, millises ulatuses võetakse kliimaga seotud poliitikavaldkondades arvesse naiste vajadusi, ning nõuab tungivalt, et nad läheneksid soolisi erinevusi arvestava jätkusuutliku poliitika sõnastamisele soolise võrdõiguslikkuse vaatenurgast;

17. nõuab tungivalt, et valitsused üle terve maailma:

- süvalaiendaksid soolisi aspekte riiklikesse poliitikavaldkondadesse, tegevuskavadesse ja muudesse jätkusuutliku arengu, suurõnnetuste ohu ja kliimamuutusega tegelevatesse meetmetesse, viies läbi süstemaatilisi soolise võrdõiguslikkuse analüüse, kehtestades sootundlikke näitajaid ja võrdleva hindamise kriteeriume ning töötades välja praktilisi abivahendeid;
- töötaksid välja kliimamuutuse leevendamise ja kliimamuutusega kohanemise programme, mis kasutaksid sooküsimuste analüüsimist naiste ja tütarlaste heaolu parandamiseks – näiteks ligipääs laenule, suutlikkuse suurendamine ja tugiteenistused, teabe levitamine, parem ligipääs maale ja loodusvaradele, säästvatele energiale ja tehnoloogiale ning ligipääs reproduktiivtervist puudutavale teabele ja teenustele;
- kajastaksid naiste prioriteete ja vajadusi rahastamismehhanismides ja kaasaksid eriti kohalikul tasandil naised aktiivselt kliimamuutuse alaste algatuste rahastamiskriteeriumide väljatöötamise ja vahendite eraldamise;

18. kutsub ELi ja liikmesriike üles välja töötama nn kliimaõigluse põhimõtet; rõhutab, et meie võimetus kliimamuutusega tõhusalt tegeleda toob kaasa väga ebaõiglased ja kahjulikud tagajärjed vaestele riikidele ja rahvastele ning eriti naistele;

19. nõuab tungivalt, et valitsused üle terve maailma edendaksid nii naiste mõjuvõimu suurendamist suutlikkuse arendamise kaudu enne ja pärast kliimamuutusega seotud suurõnnetusi ning nende ajal kui ka naiste aktiivset osalemist suurõnnetuste prognoosimisel, nende eest varakult hoiatamisel ja nende ennetamisel, seda kõike osana nende vastupidavuse suurendamisest;

20. rõhutab vajadust ELi kliimadiplomaatia laiemaks ja tõhusamaks arenguks kõigil rahvusvahelistel kliimakõnelustel; on seisukohal, et naiste kaasamise ja mõjuvõimu suurendamisel selles valdkonnas pehme jõu põhimõtte juurutamise teel võib olla positiivne mõju;

21. juhhib tähelepanu asjaolule, et naised mängivad kolmanda maailma riikides vee hankimisel ja käitlemisel tähtsat rolli, kuna tihti koguvad, kasutavad ja jaotavad just nemad vett, ning seda mitte ainult kodus, vaid ka põllumajanduses; kutsub komisjoni üles andma arenguabi kergesti ligipääsetavate programmide jaoks, mis võimaldaksid puurida taastuvatel energiaallikatel põhinevaid kaevusid ning ehitada lihtsaid, hõlpsasti hooldatavaid veepuhastussüsteeme;

22. juhhib tähelepanu asjaolule, et naiste energia ja vee säästmise alast koolitamist tuleb

laiendada, kuna just nemad on nimetatud ressursside peamised haldajad majapidamises.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	24.1.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 -: 7 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Milan Cabrnock, Martin Callanan, Nessa Childers, Yves Cochet, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Holger Krahmer, Jo Leinen, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Gaston Franco, Jutta Haug, Bill Newton Dunn, Michèle Rivasi, Eleni Theocharous, Andrea Zannoni
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Kārlis Šadurskis